

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра виконавського мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інструментознавство та інструментовка

Освітня програма Музичне мистецтво

Спеціальність 025 Музичне мистецтво

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 11 від «28» серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Інструментознавство та інструментовка
Рівень вищої освіти	бакалавр
Викладач (-і)	Вакалюк Петро Васильович
Контактний телефон викладача	+380509861288
E-mail викладача	petrovakalyuk@gmail.com
Формат дисципліни	лекції, самостійна робота студентів
Обсяг дисципліни	180 год., 6 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	–
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>Підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних до виконавської та педагогічної діяльності є одним з найважливіших завдань українських вищих музичних навчальних закладів. З цією метою у вищих навчальних закладах, де здійснюється підготовка фахівців за спеціальністю «Музичне мистецтво», у навчальні плани введено курс «Інструментознавство та інструментовка», якому належить важлива роль у циклі спеціальних дисциплін.</p> <p>Навчальна дисципліна «Інструментознавство та інструментовка» формує у майбутніх професійних музикантів соціально-історичне значення про розвиток інструментального виконавства; світоглядне бачення сучасних завдань у галузі інструментального мистецтва; знання для створення оркестрової партитури та партитурного аналізу; уміння практичного володіння арсеналом засобів і прийомів інструментування, перекладу та композиції для оркестру (ансамблю).</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Інструментознавство та інструментовка» є оволодіння елементарними необхідними знаннями палітри сучасного симфонічного оркестру. Розвиток художнього мислення студента через поглиблене вивчення художньо-технічних можливостей кожного інструмента зокрема, так і оркестрових груп загалом.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Інструментознавство та інструментовка» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ розвиток художнього мислення студента-інструменталіста; ➤ поглиблене вивчення художньо-технічних можливостей кожного інструменту; ➤ вивчення художніх можливостей оркестрових груп зокрема та їх поєднання загалом 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен Знати:</p>	

1. будову кожного інструменту, засоби звуковідтворення, діапазон, характер звучання в різних регістрах, технічні можливості інструмента для симфонічного оркестру, особливості хорового викладу капели бандуристів; розрізняти різновиди складів духових оркестрів (для спеціалізації духові інструменти).
2. засоби зміни характеру тембру й звучання інструментів симфонічного та народного оркестру (для спеціалізації народні інструменти) та оркестрової групи у складі капели бандуристів;
3. емоційно-виразові та формотворчі особливості кожного інструменту;
4. як використовуються інструменти в оркестровій практиці минулого і сучасності;
5. особливості оркестрових груп симфонічного, різних складів духових та оркестрів народних інструментів, до яких належать інструменти;
6. яким чином, у зв'язку з логікою розвитку музичного матеріалу, доцільно використовувати тембри інструментів, що вивчаються, для проведення мелодії, оркестрового контрапункту, басового голосу, фігурації та оркестрової педалі, для різноманітних спеціальних ефектів;
7. особливості нотації окремих оркестрових інструментів і оркестрових груп, їх роль та місцезнаходження у симфонічній партитурі;

а також **еміти**:

1. розрізняти на слух тембри інструментів, а також характерні їх поєднання;
2. визначати в партитурах симфонічного, народного та духового оркестрів, характеристики та функції окремих інструментів і оркестрових груп;
3. правильно позначати іншомовні назви інструментів та основні прийоми гри в партитурі (залежно від конкретної стилістики оркестрової партитури);
4. аналізувати фрагменти партитури з точки зору виконавської техніки та виразових можливостей інструментів;
5. застосовувати знання з музичної органології у творчій практиці та музикознавчих дослідженнях.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	60
практичні / семінарські	30
самостійна робота	90

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
I, IV	Музичне мистецтво	I - II	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завданн я, год.	Вага оцінки	Термін виконанн я
------------	------------------	------------	--------------------	----------------	-------------------------

I семестр

Змістовий модуль 1 Загальні відомості про сучасний симфонічний оркестр

Тема 1. Партитура та порядок запису оркестрових груп.	семінар	1,7	8	макс. 100 б.	вересень
Тема 2. Аколади та їх різновиди	семінар	2	8	макс. 100 б.	вересень
Тема 3. Найбільш вживані ключі та перелік	семінар	1,7	9	макс. 100 б.	жовтень

інструментів, які їх вживають.					
І семестр					
Змістовий модуль 2 Транспозиція та її вживання у оркестровій практиці.					
Тема 1. Перелік транспонуючих інструментів сучасного симфонічного оркестру.	семінар	7	8	макс. 100 б.	жовтень
Тема 2. Транспонування в групі дерев'яних духових інструментів.	семінар	4	8	макс. 100 б.	листопад
Тема 3. Транспонування в групі мідних духових інструментів .	семінар	4	8	макс. 100 б.	листопад
Тема 4. Транспонування в групі струнних інструментів.	семінар	4	8	макс. 100 б.	грудень
II семестр					
Змістовий модуль 3 Перелік груп сучасного симфонічного оркестру.					
Тема 1. Характеристика групи дерев'яних духових інструментів.	практичне заняття	7	8	макс. 100 б.	лютий
Тема 2. Характеристика групи мідних духових інструментів.	практичне заняття	7	6	макс. 100 б.	лютий
Тема 3. Характеристика групи струнно-смичкових інструментів	практичне заняття	7	6	макс. 100 б.	березень
Тема 4. Характеристика групи ударних та клавішних інструментів.	практичне заняття	7	6	макс. 100 б.	березень
II семестр					
Змістовий модуль 4 Темброво-виразова специфіка використання сучасного інструментарію в оркестровій практиці.					
Тема 1. Змістова палітра музичного твору та вживання групи дерев'яних духових інструментів.	практичне заняття	8	8	макс. 100 б.	квітень
Тема 2. Змістова палітра музичного твору та вживання групи мідних духових та ударних інструментів	практичне заняття	8	8	макс. 100 б.	травень
Тема 3. Змістова палітра музичного твору та вживання групи струнних, арфи та фортепіано.	практичне заняття	8	4	макс. 100 б.	травень
6. Система оцінювання курсу					

Загальна система оцінювання курсу	<u>I семестр</u> Змістовий модуль 1 – 25 балів Змістовий модуль 2 – 25 балів Іспит – 50 балів Підсумкова оцінка – 100 балів <u>II семестр</u> Змістовий модуль 1 – 25 балів Змістовий модуль 2 – 25 балів Іспит – 50 балів Підсумкова оцінка – 100 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	До складання іспиту допускаються студенти, які за результатами двох змістових модулів набрали не менше як 25 балів.

7. Політика курсу

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Інструментознавство та інструментовка» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Музичне мистецтво». Предметом вивчення навчальної дисципліни є оволодіння знаннями з історії виникнення, розвитку та застосування музичних інструментів у різних формах колективного музикування. Засвоїти комплекс теоретичних знань щодо виконавських особливостей у звукоутворенні, специфіки артикуляційно-штрихових виразових засобів, розташування по теситурі та розподіл по фактурним функціям оркестрової партитури. Підготувати студентів до курсу практичної інструментовки з урахуванням специфіки творчих колективів.

Міждисциплінарні зв'язки: Сучасний етап мистецької освіти характеризується пошуками нових підходів до навчально-виховних завдань, що вимагає підготовки нової генерації виконавських кадрів. Навчальна дисципліна «Інструментознавство та інструментовка» займає вагомe місце в переліку нормативних дисциплін, таких як: історія світової та української музики, музична психологія, музична педагогіка, а також інших дисциплін, що передбачені навчальним планом при підготовці майбутнього фахівця, оволодіння якими допомагає студентам якнайкраще опанувати свій фах.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: 1. Загальні відомості про сучасний симфонічний оркестр. 2. Транспозиція та її вживання у оркестровій практиці. 3. Перелік груп сучасного симфонічного оркестру. 4. Темброво-виразова специфіка використання сучасного інструментарію в оркестровій практиці.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин (90 – аудиторна робота, 90 – самостійна робота), 6 кредитів ЕКТС.

8. Рекомендована література

1. Модр А. Музыкальные инструменты. - Москва, - 1954.
2. Зряковский А. Общий курс инструментоведения. - Москва, 1976.
3. Дарлов. Д. Музичні інструменти
4. Мальтер Л. Таблицы по инструментоведению.
5. Римский-Корсаков Н.А. Основы оркестровки. Т.1 и II. Музгиз, 1959.
6. Рогань-Левицкий Д.М. Современный оркестр. Т.1-IV. Музгиз, 1953-1956.
7. Гулаки М. Инструменты симфонического оркестра. Музгиз, 1962.
8. Веприк А. Трактовка инструментов оркестра. Музгиз, 1948.

Викладач _____ /Вакалюк П.В./